

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötvenbezes póztörvény 5 kr. Nagybíróságok, mint azelőtt több ízben hirdettek, a legolcsóbb árértékű...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. — kr. 1/2 évre 5 frt. 50 kr. Fél évre 3 frt. — Egy év 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 105, 110, 115, 120, 125, 130, 135, 140, 145, 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180, 185, 190, 195, 200, 205, 210, 215, 220, 225, 230, 235, 240, 245, 250, 255, 260, 265, 270, 275, 280, 285, 290, 295, 300, 305, 310, 315, 320, 325, 330, 335, 340, 345, 350, 355, 360, 365, 370, 375, 380, 385, 390, 395, 400, 405, 410, 415, 420, 425, 430, 435, 440, 445, 450, 455, 460, 465, 470, 475, 480, 485, 490, 495, 500, 505, 510, 515, 520, 525, 530, 535, 540, 545, 550, 555, 560, 565, 570, 575, 580, 585, 590, 595, 600, 605, 610, 615, 620, 625, 630, 635, 640, 645, 650, 655, 660, 665, 670, 675, 680, 685, 690, 695, 700, 705, 710, 715, 720, 725, 730, 735, 740, 745, 750, 755, 760, 765, 770, 775, 780, 785, 790, 795, 800, 805, 810, 815, 820, 825, 830, 835, 840, 845, 850, 855, 860, 865, 870, 875, 880, 885, 890, 895, 900, 905, 910, 915, 920, 925, 930, 935, 940, 945, 950, 955, 960, 965, 970, 975, 980, 985, 990, 995, 1000.

EGUJABB. Ecskén holnap tartja Heron, a báránai kerületben régi párt követelőjele progre...

kesztői nyílt posta. Sz. T. János az címét Szilágy-Somlyó. Kiváncsod...

MARIKAROLY. A képviselőválasztások előkészítésében állunk. Edes hazánkban a m. kir. belügyminiszterium...

Kovács Zsuzsika. Kávémeztulajdonos.

szoba, két nagy fali helyi kézi kamarát használ...

betelni iránta a lap kiadós és Hódgyula ügy...

1873-3

van szerencsénk a t. cz. kö...

terepesi ut és nagy-kereszt...

fékvő új épületben (dohány...

ÖK-RAKTÁR melyben folyton a legdiva...

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

200-2-3

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

200-2-3

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

200-2-3

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

Simonyi Ernő. Patay István. Verchovay Gy.

A debreczeni függetlenségi pártnak folyó év június 6-án d. e. 10 órakor az első választókerületben (csapó-péterfa-utca) tartott értekezleten szép számmal egybegyűlt választópolgárok elnök Tiszta Dániel udvözölvén röviden, jelezte az összejövetel célját, felhívta a választópolgárságot figyelmét arra, hogy miután a jövő országgyűlési képviselő megválasztásának határideje a m. kir. belügyminiszterium...

A képviselőválasztások előkészítésében állunk. Edes hazánkban a m. kir. belügyminiszterium...

Kovács Zsuzsika. Kávémeztulajdonos.

szoba, két nagy fali helyi kézi kamarát használ...

betelni iránta a lap kiadós és Hódgyula ügy...

1873-3

van szerencsénk a t. cz. kö...

terepesi ut és nagy-kereszt...

fékvő új épületben (dohány...

ÖK-RAKTÁR melyben folyton a legdiva...

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

200-2-3

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

200-2-3

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

vevőkkel való tárgyalások el...

200-2-3

OSIKBÓL nek leand. A főraktár azon...

Kölber testvérek, k. ad. kocsiúgyár Budapest...

A 2-ik választókerületi pártgyűlése.

Városi kiküldött: Jeney István alkalmi. Kerületi elnök: Jeney József a gyűlést követő szavakkal nyitja meg.

Tisztelt elvtársak! Örövendetes tudásúra juttatom önöknek, hogy pártunk állása a kerületben legelőször reményfeletti, kitűnik ez azon aláírásból, mely nálam van letéve, a melyen is 300 választónál több van aláírva, holott a kerületben 600 választó nincs. Uram! győzelmi bizonyos, csak a választásnapján — félre téve minden más érdeket — jelenjünk meg tömegesen a senki által meg nem engedélyezett táborítottatni. Különböző az összejövetel célja, a képviselőjelölt kitűzése levén, kéri a tagokat ajánlani valakit.

Boros Sándor. Uram! Nekünk egy oly hatalmas férfira van szükségünk, ki bizalmunkat megérdemlje; nekünk tehát nem ismerlent, hanem olyat kell választanunk, kit ismerünk, kiről tudjuk, hogy tántoríthatatlan hazafi. Ezek szerint én követelőjnek ajánlom a közjogi ellenzék hírneves vezérét — ki legközelebb körünkben is jelen volt — Simonyi Ernőt! (Dörgő jelének.) Miután az indítvány a jelenlevők osztatlan tetszése közt egyhanglag elfogadtattok, Gálóczy Gusztáv emelt szót.

Tisztelt elvtársak! Debreczennek, mint iparos és gazdálkodó városnak főczélya levén a haladás s a gyárpar emelkedése, minden esetre oly férfira kell követelőjnek választani, ki nemcsak a gazdaságot, hanem a gyárpar terén is szakképességgel bír. Simonyi, ki midőn a külföldre menekült, a minden magyar szívet elszomorító világiós napok után, szorgalmas munkával töltötte el ifjú napjait. Ő a kereskedelmi politikai tudományok pályájára adta magát, ő jelenleg is, mint tudomás van róla, egy Párisban levő kereskedés tulajdonosa, azonban ő nem ott él, hanem itthon közöttünk, hogy tapasztalatait nemzeti felvirágztatására fordítsa.

Debreczen dicsősége, hogy képviselője mindig mint ellenzék vezér szerepelt, de Tisza elhagyta programját, kell, hogy e dicsőség Debreczentől el ne maradjon, azért Simonyi Ernőt, ki eddigi szilárd jelleméről s tudományosságáról nemcsak a magyar hazában, de a külföldön is ismeretes lett, ki most már az elhagyott közjogi párt vezére, óhajdunk, hogy egyszersmind Debreczen képviselője is legyen.

Uram, még egyszer kiáltok egy szívvvel, lélekkel. Eljen Simonyi Ernő, (szűnni nem akaró eljenzés.)

Ezután ugyancsak Gálóczy olvas fel Kossuth leveléből néhány részletet a halgatóság tetszése közt, s midőn a vámkérdést hozta fel, feleltem, hogy Tisza végtelen hibát követett el, azon nyilatkozat által, hogy a követeltet váms visszaállítására nem akarja elintézni a vámkérdést, melytől Magyarország végtelen kár következne, mert a váms kérdést a magyar országgyűlésről elvonják s csakis delegáció útján csinálják ki, hogy valami kegyelemkonczot juttassanak Magyarországnak, azon jövedelemből, mely az egyenes adónak tetemes részét pótolná, úgy, hogy általa adófelmentésre sem lenne szükség, sőt még magyar kezelés mellett az adósságok törlesztésére is maradhatna valami.

Ezután Jeney József még egyszer biztatván az összetartásra a választókat, a gyűlést felosztatja, mi Simonyi, Kossuth, a függetlenségi párt eljenzése közt megtörténik.

Debreczen város 3-ik választókerületében (czegléd-utczán) szintén tegnap tartottuk a függetlenségi párt gyűlése, melyen a követelőjöt kitűztett.

Vértessy Lajos elnök mely szavakkal nyitja meg a gyűlést, — figyelemmel a tárgy fontosságára. Nyujton ki-ki önkönlébe — ugymond — s egy határozaton. Végül felhívja a párt tagjait követelőjöt ajánlására.

Nevezhetnék gr. Darmainak; azonban minthogy a nép csak így hívta: „Máriásza” a szabadlövő párt, részt vett a közügyek vezetésében, közintézetekért áldozott, s így neve közel és távolban fenn és lenn köztiszelet tárgya lett.

Az azonban bár szavai és tettei ösztönözget sugárzottak, tetteit, a melyeket fényes és izlással alkottait át, bár megnyitotta minden népi értelmiség előtt egész lényét, mégis valami sajátságos titokzosság vetette körül. — A kastélyban éveken át külföldi építkezések dolgoztak (legalább így beszél a világ, de hogy hol és mit, azt senki sem látta) idegen egyének — hir szerint — tudósok, a Máriásza híres vezérei volt mások segített és hol a bécsi, hol a párisi vagy más udvarok küldöttei, — váltakozt fel egymást Darmán.

Ebből semmi rosszat nem lehetett következtetni, ellenben tekintélye hihetetlen magasra emelkedett a közvélemény előtt, s a magas kormányt a kitüntetés jelvényei mindig sűrűbben érkeztek.

Ez időben a Darmától nyugotra eső havasok között irrtató rablóbanda tűtette fel tányját, mely ördögleg kiszámított tervvel az egész délnyugati-Erdélyt csaknem a székelybérceig behálózta, rettegésben tartotta. — E roppant zsványhadat erős férfiek kormányozta és tartotta össze, az ismeretlen rablóvezér keze. A vezért nem ismerték társai sem, most elaggott ós alakjában, majd mint erő-

Ekkor előállt a közönség közül Nagy János polgártársunk, s a meggyőződés teljes erejével következőleg szólott: Tisztelt polgártársak! Bátor vagyok oly szilárd jellemű hazafi ajánlani, a kinek tiszta önzetlen hazaszeretete ellen — meg vagyok győződve — még a legkijáratott irigység sem képes kifogást tenni. Hogy mennyire kész hozzájárulni a hazáért, megmutatta azt főleg a 48-iki önvédelmi harczokban, mint kitűnő katonas és mint rendíthetetlen hazafi, midőn folytatólag az első sorban küzdött imádott hazánkért. Megmutatta hazafiságát az országgyűlésen, a hol a nemzet önállósága mellett küzdött mindig. Meggyőződésem az, hogy könnyebb a kigyónak a jégen felemelkedni, mint ezen egyéneknek hazánk alkotmányától egy hajszálnyit is engedni. Önök tisztelt polgártársaim, jól ismerik e férfut. — Ajánlom jelöltül Patay István urat.

A szép számmal összegyűlt közönség riadó jelében tört ki e név hallatára. Vértessy Lajos elnök felszólította a polgárokat, hogy mindenki éljen jogával, s nyilvánítsa, ha más jelöltet óhajtatna. Egyhangulag tört ki az „eljen Patay!” Vértessy elnök aztán határozat gyantát kimondá, hogy a függetlenségi párt követelőjül a czegléd-varguczai kerületben Patay István tűzi ki, s egyuttal indítványozza, hogy négy tagú küldöttség hívja őt meg a gyűlésre.

Ugy történt. Mig a küldöttség oda járt, — az alatt Szatmári Károly, a függetlenségi párt fővezéje a debreczeni pártállásról szólott, ismertetvén azon férfiakat, a kik a másik két kerületben jelöltül kitűzésre ajánlhatók a párt részéről. Simonyi Ernő és Verchovay Gyula nevei hangzatosánál lelkes eljenzésekben tört ki a polgárság.

Nem sokára megérkezett Patay István jelölt, ki dörgő jelének fogadtak. Majd Szatmári Károly emelt szót, udvözölvén a derék jelöltet. Elvhűséggel jutalmul — ugymond — egy sem tudunk mást adni, mint elismerést. Ime e legszebb jutalmat megtaláltá.

Patay István általános figyelem közt s lelkes eljenzések kíséretében következőleg szólott: „Nehéz és küzdelemteljes azon tér, melyet önök most már velem ötdöz izben elfoglalni akarnak, — a küzdelemmel életlen fonálnak resztül soha se rettentem vissza, úgy attól most sem félek. Igaz, hogy pártunk gyanusított, sőt üldözésnek is ki van téve. Mint hallom, már e választókerületben is a város tisztviselői nem ártanak házról házra bujgattani, sőt egy szenator ur, ki ezelőtt egyik leghebbe emberre vala a jobbpartnak, most tizenkét ószenhiva a választókat, őket egy Tisza-ábrummal üldözi — igér s fenyeget: Az ily eljárás a törvény szerint a választóit joguk 3 évre felüggesztésével s 1000 forintig terjedhető bírsággal vagy 6 hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

De épen azért, a ki előtt egy szent eszme lebeg, Magyarország önállóságának és függetlenségének szent eszméje, a kik azt elérni óhajtják, azoknak még a halálát se szabad visszarettenni.

Fájdalom, mint tudva van önök előtt, egy egész párt, mely velünk együtt 8 éven keresztül karöltve küzdött élén vezetésével Tisza Kálmánnal, a bihari pontok szerzőjével, az aszslót, melyet annyi éven keresztül, büszkén lobogtatott, letette, s kezét fogott azon párttal, mely Magyarországot porig lealázta, tehetetlen és könnyeimű gazdálkodása által pénzügyileg tökéletesen törkte tette.

Azon párttal fogott kezét, melyről Tisza Kálmán egyik kebbelbarátja, Csernóni 1869-ben azt mondá, hogy a ki azt hiszi, hogy a közügyesek alapon hazánkat boldogíthatjuk, az vagy bolond, vagy csó.

Itt az ideje, hogy a nép felébredve, a nemzet önállóságát visszakövetelje. Magyarország törvényhozó testülete pénzügyeit nem rendezheti addig, míg teljesen önálló nemzettel nem leszünk.

E mai nap életünknek egyik legszebb napja, mert a mire egyedül vágytam, az el-

ösmerésre, — azt önközt kiérdemelni szerencsém volt. Ötödöszt szólítottak fel önök ma engem a jelöltségre. Annak jelölül veszem ezt, hogy önök országgyűlési működésemmel meg vannak elégedve.

Önök hazafias kitartásában bízva, elfogadom a jelöltséget. Ebből meritek erőt a további küzdelemhez, mely a nemzet ügyét előbb-utóbb diadalra juttatja.

Programmot várnak önök tőlem, de ezt feleslegesnek tartom ismételni. Nem azért nem adok pedig programmot, a mert az első kerület jelöltje, hogy t. i. nincs, hanem mivel az én programom nem változott. Magyarország legyen önálló, független magyar állam. Ez óhajom. Ez eszme érdekében ajánlom fel magamat önök rendelkezésére.

Eljen a haza! Kiváló lelkesedéssel emelék fel a választók a derék férfut, harsogó eljenzek közt. Majd Keszei József elnök szólott, udvözölvén a jelöltet. Végül megköszöné a polgárság nevében, hogy a bizalmat szíveskedteté elfogadni.

A gyűlés Simonyi Ernő, Patay István és Verchovay Gyula lelkes eljenzése közt oszlott szét. Törvényhatóságunkat itt Konti József alkalmi képviselte.

A pénzügyminiszteriumban egy tjavaslat készült, mely szerint a jövőben alkalmi gyárak és iparvállalatok nehány évre az addótló felmentésnek. E javaslat célja az, hogy idegenek gyárak alapítására ösztönöztesse, más részről, hogy az ipar megerősödjön a szegény néposztály munkát kapjon.

Csávolszky Lajos jun. 5-én Mezőtúr városi választói által lelkesedéssel fogadtattok. A kormányzat által ellentétlenül tervezett fuzió annyira fiascot váltott, hogy a jelen voltak „Eljen Csávolszky” hangzatosánál mellett távoztak. A teremben egyedül az indítványozó maradt.

A belügyminiszter egy rendeletet tesz közzé, melyben meghagyta, hogy a választásoknál előforduló zavarások visszaélései megállítására intézkedések történjenek. Különösen eirendeli, hogy a hatóságok az 1874. XXXIII. t. cz. 96—101 szakaszainak rendeleteire hirtetmény útján figyelmeztessék a közönséget.

A karloviczi congressus f. hó 4-iki ülésében hálafelirat fogadtattott el ő felségéhez. E feliraton ajánlatot fejezi ki a congressus szabályzatán történt változtatások felett; de halál most a megerősítésért. Az állandó 9-es bizottság legközelebb választatik meg. Az ülés előtt hosszas konferenciában sokan protestatit indítványoztak, de ez elvetetett.

Felhívás. (A zemplénieknek szót, de mások is érthetnek ebből.) Bizonyosan tudomásotokra jutott mindnyájatoknak azon változás, mely hazánkban egy a kormány újból alakulása, mint a pártállás változására nézve előállott.

Tudomásotokra van, miként az országgyűlési volt baloldali képviselők, — vagyis, az ugynevezett Tisza-párt — néhány elvhi tagja kivételével a jobboldali, vagyis kormánypártba beleolvadtak, nem azért, mintha hazai viszonyainkban valamely nagyobbszeri változás állott volna be, avagy hazánk sorsa jobbra fordult volna, mint inkább azért, hogy

teljes férfi jelent meg a zsványfőhadi szálláson, mely egy kényelemmel berendezett barlang volt, az ugynevezett „nagy medvék.” A vezér magát egy a székelyföld főhelyéről ismeretlen okból, ép akkor kereskedéstől, családjától megszökött román kereskedő néven hivatva: a nép rettegésből egyszerűen Drakulnak nevezte. Ama kalmárról a családnak biztos tudomása volt, hogy magát Bukarestben főbe lőtte, a család tiltakozni kezdett is ellene, hanem egy éven valaki meglátogatta; az illetőnek ugyan hajszáluk sem görbült meg, hanem azon pécértől fogva hallgattak, bezártak boltot, kaput, hettek nem látta őket senki, halványak voltak nő, fű, leány, kik együtt alkotás a fejezéstől családát, s később is, halvalaki e tárgyban kérdésre nyitotta ajkait, keresztül szaladt arczokon s zsványvíny minden színe, reszkettek, mint tetten kapott büdös, s elszaladtak, mert hágyva embert, boltot, sáfrányt, cukrot; vhetta a kérdező pénzért, pénz nélkül, a mint akarták. Mint valami felsőbb lény, a Drakul jelen volt mindenütt, most az ország ügyei majd másik részén tűnt fel, honnan jött, hova lett — nem tudta senki, s tettein lovagiaság és borzadási, emelkedett gondolkodásmod s aljas életméltség oly csudásan váltakoztak, hogy egy egyesek, mint hatóságok csakhamar belátták, hogy legyen bárki ez a vezér, itt nem közönséges emberrel van dolguk.

Előkelő társaság volt összegyűlve a Kolbai kastélyban a házi urnak nem közönséges vondeve van gr. Halmai Béla. A vendégszeret Királyhágón tuli részén a magyarországi vendég mindig kiváló tekintély s a tisztelt tárgya, hát ha az meg a szed Halmai egyik! A gr. Halmai család Erdélyből származott, ki a nagy tésztvrahába, s a kolbaikkal rokonságban volt Béla gr. feltűnően szép férfi, a szabályos kerek arczot selyem finom szakmá-körít, a remek meztelti ajk felett hasonlított bajusz foly alá, a szemekben élt, a homlokon értelem sugárzik. A társaság másik központja a Máriásza, kit a kormány pár hét előtt küldött egyenesen az erdélyi kormányzók keirelmére Bécstől a Drakul rablóhadnak üldözésére. A nemes Máriásza, az adott teljathalom, a csaknem ember feletti erővel és kitartással vitt üldözések dacára is e szörnyű csoportot meg nem semmisítette, de így a Drakul, mint bandája elűt a vidékről, s ezzel a Máriásza új leletekete az egész vidéket, hogy most egymást követte a jelen voltak ajkairól a halás éltimerés.

(Folyt. köv.)

elveiknek megváltoztatása által kormányra juthassanak. Kis számmra, csupán 50—60-ra olvadt le — a 400 tagból álló képviselőházban — azon elvhi képviselők száma, a kik Magyarország állami önállósága, független kormányzatának zászlaját lobogtatták.

Ezen elvhi képviselőknek és nekünk, — kik a megyei balpárti gyűlés bizalmából megválasztott a közjogi ellenzék vezetésével megkiszteletünk, — ma is ugyanazon pontokban öszpontosulnak alapelveink, melyek 1869., 1872-ben alkottattak, de mely alapelvektől az országgyűlési balközépi képviselők a 1875. évi február hóban választókerületeik megkérdezése nélkül elpártoltak.

Az 1874-diki országgyűlés mult hó 24. befejeztetett, de az eredmény, — melyet maga után hátrahagyott, hazai viszonyaink javulását nem jelzi, ellenkezőleg a jelen kormány kormányzasi rendszert is képező közönséges alapon folytatott gazdálkodás hazánkat végtelenségig fenyegeti, és erős megerősödésünk szerint e végtelenség elhárítására nincs és nem lehet más mód, mint az, melyet régi törvényeink, jelesen: az 1790. 10-ik törvényezik. Kossuth Lajos, és 1865-ben maga Deák Ferenc és azon férfiak is, kik most a kormányzat élén állanak — hangoztattak; a mely alapelvek 1847. törvényeinkben letétek.

Nem akarunk mi ellenszegülni az élő törvényeknek, és azoknak mindaddig, míg alkotmányos uton meg nem változtatnak, engedelmeskedni polgári és hazafii kötelességnek ismerjük, de nem néhezjük tétlenül, hogy ezen szegény haza mint lotlik a sir szélére, miként indul egyek párturalma miatt feloszlásnak, mint súlyod e nemzet előtt, ami egykor szent volt, és a mi alkotmányos életünk alapját képezi.

Sorakoztatók e zászló alá, ne tegyék le a szegényteljesen az alkotmányos fegyvereket, ne szüntessék meg az elvi harcot.

Síesettek tehát a közleg képviselőválasztások alkalmából a „baloldal, a közjogi ellenzék zászlója körül sorakozni.” Egyszersmind a megyei választókerületeket felhívjuk, hogy elnökölj, jegyzőt, választmányi tagokat minél több választassanak, s magokat a központi választmányal összeköttesse tegyék.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1874. jun. 1-ső napján tartott baloldali közgyűléstinkből.

Bajusz József, Hegedűs László, jegyző. a zempléni megyei közjogi ellenzék választó elnöke.

Hegyesi Márton KÉPISÉLŐJELÖLTNEK a báránai választó-kerület egyesült 48-as és függetlenségi párti polgárainhoz intézett programja.

Tisztelt polgártársaim! A mily váratlan, épen oly mérvben megiszteelő volt rém nével előbb a Kában a mult hó 11-én a kerület 48-as polgárai által, s utóbb a Derecsken a f. hó 23-án a kerület függetlenségi párti polgárai által a kerület képviselői állására lett ki-

II. Előkelő társaság volt összegyűlve a Kolbai kastélyban a házi urnak nem közönséges vondeve van gr. Halmai Béla. A vendégszeret Királyhágón tuli részén a magyarországi vendég mindig kiváló tekintély s a tisztelt tárgya, hát ha az meg a szed Halmai egyik! A gr. Halmai család Erdélyből származott, ki a nagy tésztvrahába, s a kolbaikkal rokonságban volt Béla gr. feltűnően szép férfi, a szabályos kerek arczot selyem finom szakmá-körít, a remek meztelti ajk felett hasonlított bajusz foly alá, a szemekben élt, a homlokon értelem sugárzik. A társaság másik központja a Máriásza, kit a kormány pár hét előtt küldött egyenesen az erdélyi kormányzók keirelmére Bécstől a Drakul rablóhadnak üldözésére. A nemes Máriásza, az adott teljathalom, a csaknem ember feletti erővel és kitartással vitt üldözések dacára is e szörnyű csoportot meg nem semmisítette, de így a Drakul, mint bandája elűt a vidékről, s ezzel a Máriásza új leletekete az egész vidéket, hogy most egymást követte a jelen voltak ajkairól a halás éltimerés.

(Folyt. köv.)

jelöltetésem. Ha visszatekintek a közélet küzdelemére, eltolított rövid politikai multamra, önkéntesen még mindig győződéssel állom, hogy személyes érdemeimnek nem tulajdoníthatom ezen megismerést. A megismerés az, amely az elvet, azon zászlót illeti, amelynek én egyszerű közharcos voltam, amely alatt tántoríthatatlanul fogok küzdeni jövőben is.

Igy fogván fel az indokokat, magamra nézve a kijelöltetést nem megismeréssel, hanem az elvek nevében és a jövő érdekében hoztam intézkedésemről parancsszóval tekintet, mint ilyenek engedelmeskedni hazánál kötelességemnek ösmertem. A választásokban a nemzet akaratát, a nemzet szava kinyilatkozik; ha ez küzdésre szólítja egyes fát, ennek ottan megjelenni a kizűzött cél érdekében tehetségének minden parányát kifejtetni, tevékenységének minden erejét oda áldozni — elutasíthatatlan kötelesség. A nemzetnek joga van minden erejét fának nemcsak vérvél és vagyonával, hanem tehetségével is szabadon rendelkezni.

Azonban éppen ezen körülmény az, amely aggályjal telt el a jövő iránt. Én ösmertem tehetségemnek csekély voltát, s ez az, a mi aggaszt. Önök tulbecsülték azt, midőn a képviselőségre, ezen a szabad és független lelki poigár előtt legmagasabb és legmagasabb állásra kijelöltek, és ebben csalódnak fognak. Én szerény, mindennapi tehetséget viszek megválasztásom esetén a képviselőházba, hol az a fényes tehetség mellett láthatatlanul el fog enyészni. Ezt kötelességemnek ösmertem önök előtt nyíltan elmondani nehogy önök a jövőben csalódnak, mert e tekintetben azon foltévés mellett csalódnának. Egy az, a miben önök nem fognak csalódnak, s ez az ezen programban lefektetett elvekhez való megingathatlan szilárd ragaszkodásom.

Sulyos idők nehezítik a nemzet életére, s jöhetnek még súlyosabbak, de én elveimhez annál szilárdabban ragaszkodandom, mert olyan idők, olyan körülmény nem állhat be soha, amely engemet ezen programtól eltérítene. Jól tudom, önökben a közelmúltak szomorú tapasztalatai megrendítik a hitet a politikai elvűség eszméjében, én azonban megnyugtató önként. En hivatalra nem vágyom, s anyagi haszont nem küzdök. Én a mandatumot unnepelesen megkötöttem két oldalú jogügyletnek tekintem, mely a választó polgárság által csak a program megtartásának föltételével adatik. A program helyettesíti a jelenben a követi utasítást; ha ez meg nem tartatik, ha ettől a megválasztott képviselő bármely részben is eltér, jogilag megszűnik a mandatum. Ez lévén nézetem, meg lehetnek önök győződve a felől, hogy azon esetben, mit azonban megtörténhetne nem is képzeltetek, ha isten különös csapásai által elhomályosítaná lelkijüket, vagy megtörténe lelkem erejét, ha ennek következtében eltávoznának a programtól, nemcsak hazánál, de egyenesen becsületbeli kötelességemnek ösmerném legott letenni megbízásomat s önöknek kezébe visszaadni a határozati jogot.

Szükecsenek tartám ezeket elmondani, s remélem önök meg fognak bocsátani ezek hosszadalmasságát.

És most ezeket előbeszédével átterhetek a tulajdonképeni tárgyra.

Pártjaink keletkezésére vonatkozólag vizsgálhatunk az 1861-dik évtől. Az akkori hatalmasok látván, hogy az abszolutizmus, mely a szabadságharc után hazánk és nemzetiségünk sirtjának megásása czéjből származva, egyenesen a monarchia szétbomlására vezet, a mint azt a solferinói nap fényesen bizonyította, elhatározták annafogva uralkodónak a nemzettel leendő kibékítését. A barmányon elő reakció már akkor be kezdte azt látni, hogy boldog nép nélkül boldog uralkodó nem lehet. Ezen czéjből adatot ki az októberi diploma, ezen czéjből hivatot össze az 1861-iki országgyűlés. Az országgyűlésben 2 nagypárt küzdött egymással: a fehéris és a határozati párt, amaz Deák Ferencz, emez Teleky László s ennek megsíratott halála után Gyöcsényi és Tisza vezérlete alatt. Nem elvek választák el ezen 2 pártot, mert ugyanazon elvet írták föl zászlóikra: a 1848-diki törvények sértetlen visszaállításának követelését. A különbség közöttük csak az eljárási módzatban volt: amaz fölirat, emez határozati által vette helyesnek a nemzet önkényű elvett jogainak visszaállítását követelni.

A kiegyezés azonban még nem jöhetett létre, a reakció még nem volt kellőleg megtörve, s a nemzet még nem volt kellőleg megpuhítva. Az országgyűlés szétoszlott, ismét beállottak a sokat szenvedett nemzetre nézve a megpróbáltatás nehéz napjai. S midőn már a nemzetet eléggé megpuhítottak vélték, a miről megdöbbentéleg szomoruan tanuszkodott a Deák Ferencz tollából került huszvéti cikk, 1865-ben utolag egybehivatott az országgyűlés. Ez ezen országgyűlés, dacára annak, hogy közbejött az 1861-diki év, s közbjött Sadowa, a hol teljesen megsértett Ausztria, hogy egyedül mentő boronyát a Magyarországgal való kibékülés képezi, a mikor tehát mi diktálhatuk kiegyezési feltételeket az elbizakodott Ausztria elé, — kiegye-

zett az önálló nemzeti lét föltételeinek árán, a personális uniót, közösen nyilatkozta a kül- és a pénzügy- és a hadügyet s az új instituciót: a delegációt hozá be.

És ez mind önkéntes lemondás folytán történt.

Ezok szomorú pont van a nemzet szerződés történelmében, ezen lemondást, a legszomorubb pontok közé fogja számítani a történelem.

En nem vádolom hazafülséget azokat, a kik ennek részesei voltak, sőt ösmernem vezérnek a granu lehelletétől is érintetlen jelentéstartású és ártatlanságát, tudom, hogy ezen beláthatlan következményű tévedés indokai is hazafülségekben keresendők. Az ő reményük a passiv küzdelem sikerében megfört, s a pessimismus kiejtette kezökől a biztos iránytűt, s ok a törvényesség méltóságos teréről az opportunitás sikamlós ösvényére tévedvén elbukának. Szándoklatosan csak jót akartak, — s e r e d m é n y i l e g csak is kétségbeeséjleg kárhozatos származott működésükből.

Ezen kiegyezés az 1867. évi XII. törvényekben véteztet fel az ország törvényei közé. Igen természetes, s a történelem logikája szerint, és ha a nemzet önálló nemzeti granaut továbbra is élni akar, másképp nem is vala szabad történni; ezen törvény lett irányadó a pártok alakulására vonatkozólag. Lett 3 országos párt: a Deák-párt, vagy a jobboldal, mely a miniszterium körül csoportosulva ezen törvényzikket változtatlanul fenntartandónak hitte; a Gyöcsényi-Tiszapárt, vagy balkezőp, — mely részben fenntartani, részben pedig megváltoztatni akarta azt, de hogy mily módlatossákkal, az nem nyíltan soha ki nem fejtette, dacára annak, hogy programot program után csinált; s a szélső baloldal, vagy 48-as párt, mely ezen a nemzet életére nézve oly hátrányos törvényt a törvényes uton egészen megváltoztatni illetve eltörölni s a nemzet önállóságát biztosító 1848-ki törvényeket változtatlanul visszaállítani tette ki föladatait. Az ugynevezett nemzeti pártot szándékosan mellőzött, az egyes demagógok hozták létre, s az létalappal egyáltalán nem bír, — mert sokkal magasabb véleményvel viseltetem hazánk nemzetiségei iránt, mint seta azt föltételezem rólok, hogy saját érdekeiket a haza érdekeitől külön választák.

Ezen pártalakulás egyes időleges fraktiókat nem említek, megmaradt 3 országgyűlésen keresztül egész a legújabb időkig. A változatlan Gyöcsényi-Tiszapárt elváltatására, elföldolása idézte elő. Ezen párt egyik vezérfehérja az egyenlőleg köztisztviselőben álló Gyöcsényi márc 1873. év novemberében kilépett a pártból s csatlakozott a Deák-párthoz. En határozottan kárhozatos Gyöcsénynek ezen lépését: be kell azonban azt is ösmernem, — hogy azon ösztönös, azon nyílt, melyel ellenkező nézetre jutását Gyöcsény beavallotta, s azon eljárása, miszerint magát haladéktalanul új választásnak vetette alá, előismerést érdemel. A pártzöme azonban nem követte Gyöcsényt, hanem megmaradt Tisza vezérlete alatt. — De Tisza is megszűnt a megszokott irányítást folytatni a haza önállóságára irányított küzdelem, mert az 1873-iki november 7-iki programban már csak elvben lőnek fenntartva az elvek, — tényleg azonban már feladattak.

Ezen ok kényszerítette oda a Tisza-párt egy részét, hogy a pártból kilépett, egyesüljön a 40-as párt nagyobb részével közjogi ellenlék s több évi mostan függetlenségi párt név alatt.

A november 7-ki határozattal a Tisza-párt is rá lépett az opportunitás lejtőjére, s mathematicai ki lehetett érve számítani, — hogy azon meg nem állapodhat. Az elv föladás gyöcsény munkája Tiszának f. évi február 3-án tartott, s a párt által utóbb elfogadott programbeszédé által be lön tetőzve. Tisza-párt fusi-onalt beolvadt a Deák-pártha s az így fusionalt 2 párt mostan szabadelvű párt név alatt szerepel, s maga Tisza Kálmán is miniszteri tárczát váltalt és kormányozt azon az alapon, — melyet éveken át ő kárhozatosított legelősebben.

A balkezőpnek ezen fegyverletétele szintén a legszomorubb epizódok egyikéül fog nemzetünk történet lapján szerepelni. Ezen kapitulaáció egyik sötét oldala az, hogy megrendítette a választókban a politikai elvűségben vetett hitet, megrendítette a képviselőökön helyezett bizalmat, mert a balkezőp elidőta régi zászlóját s egy új zászló alatt sorakozott a nélkül, hogy e felől választót megkérdzte volna, s hogy új választásnak vetette volna magát alá; s másik és talán még sötétebb oldalú az, hogy a Tisza-párt nélkülözli Gyöcsénynek ösztönösét, Újból és újból hangoztatják, hogy ok elveiket nem adták fel, hanem csak annak érvényesítését halasztották el söt akadályok oly vakmerők is, kik nem állják azt hirdetni, hogy a fusionalt előbbi elveiket juttaták diadalra. Ez mindenki előtt, — a ki a helyzetet ösméri, a ki látja azt, hogy a Deák-párt előbbi elveiből egyetlen jottát sem adott fel s hogy a Tisza-pártal nem cealeit, hanem fusionalt, nyílt változtatás; az machiavelizmus és politikai ámtítás, s a politikai ámtítás

gyegyere két élv fegyver, s annak használása mindig megbeszélja magát.

(Folyt. köv.)

A magyar fővárosból. Berzók Árpád fiatal, — jeles író közelebb jegyzé el Sváb Flóra kisasszonyt Csongrádból. Hatala Péter egyetemistát a napokban tartá esküvőjét Fektor Teréz kisasszonnyal. A nem. képcsarnok egylet feloszlását s vagyonának a képművészeti társulatra leendő átszűlését a beügyér tudomásul vette. A m. tud. akadé-mia II. osztálya f. hó 7-én ülést tart. Konek Sándor és Romer Floris r. tagok értekeznek. A zuglitzetben az ugynevezett "vörös ház" porig leeggett. Pataki Mihály sugárti ör teg-nap reggel halva találtott az erdősor sarkán. Hihetőleg a pálinkaivás áldozata lön. Szilg-gefi József k. a szombaton végleg visszale-pett e szinpadról; Hunray Ferencz gazdatisz-tel e napokban tartja meg esküvőjét. A Dunán a "Fecske" gőzös a "Debrecezen"-nel egy ösz-sezütközött, hogy a Fecskenek egész hátsó oldala a támadás következtében megrázódott. Az ő budal romai fürdő pusztuló félen van. A miniszterium a várost felkérte annak jókarba helyezésére.

UJDONSÁGOK.

*** Junius óra, a "Debrecezen"-re egy frtjával előfizetés nyitunk. Ajánl-egy lapunkat különösen elvbarátaink figyelmébe.**

*** A követválasztás Debreczenben jul. 1-én lesz. Az I. választókerület a kollégiumban választ. Elnök: Buzás Pál, helyettes: Varga Lajos, jegyző: Tóth Sámuel, helyettes: Nagy Ferencz. A II. választókerület a városházánál választ. Elnök: Komlóssy Imre, helyettes: Gönyey Károly, jegyző: Boczkó Soma, helyettes: Hamar László. A III. választókerület a polgári kaszinó helyiségében választ. Elnök: Simonffy Imre, helyettes: Halmágyi Lipót, jegyző: Ábrahám László, helyettes: Komlóssy Arthur. A választás mind a három kerületben reggeli 8 óra-kor kezdetik meg.**

*** Kérelmek.** Mivel tapasztaltuk, hogy főiskolai önképző-társulatunk által jövő szombaton rendezendő majálisra a meghívók kézbesítése körül igen sok rejtetlenség történt, egész bizalommal és tisztelettel felkérjük azon melyen tisztelt családokat, kik meghívót a fenebbi majálisra nem kaptak, de arra igényt tartanak, legyenek szivesek e tárgyban Tisza István egyik rendezőhöz (gr. Dégenfeld-ház, emelet) fordulni, vagy pedig akármelyik ismert rendezőt megszólítani. A rendező bizottság.

*** A nyomdász-ünnepély** mult szombat este a kedvezett újközkeztében igen szépen sikerült. Az előadott darabok általános tetszést arattak, mi mindenesetre Együdnek szolgál dícséretére. Képviselve volt itt a város értelmisége oly szép számban, minőt ritka mulatság egész összevazarolása. A pazar költség dacára jövedelem is mutatkozott, mennyi? még nem tudjuk. Tanczrendező Budaházy Endre volt, ki nek derült jó kedélyvel párosult ügyességéért a nyomdászok köszönettel és elismeréssel tartoznak.

*** Kinevezések.** Hamar Károly m. kir. pénzügyigazgatóját számtiszt a debreczeni kataszteri igazgatóságához ugyancsak számtiszt minőségben, és Sós Elek adóvégrehajtó iradatisztá nevezettek ki. — A helybeli pénzügyi igazgatóságtól pedig Konrad Gyula és Deák József II-od osztályú pénzügyi fogalmazók az 1-5-ös osztályba léptettek elő.

*** A főiskolai önképző-társulat** által jövő szombaton rendezendő majálisra mind a közönség, mind a bizottság részéről nagyban folytak az előkészületek. A rendezőség fehérléjnyit fog viselni, mit a közönség érdekében jónak láttunk közzétenni. Városunk mivel közönségtől biztosan elvárjuk, hogy e nemes czélú majális minél tömegesebb jelenlétével fogja érvényesíteni s jövedelmezővé tenni. A czukrászatot Vikol János, a vendégölési tisztet Torma István vállalták el, a zenedarabot két Balázs Kálmán társulata fogja játszani, bizonyára közmegelegedése.

*** A főiskolai tanuló ifjúság** színházpártolásáról érdekes adatok fektűznek előttünk. Október elejétől, mégis hó 6-ig elkel összesen 6995 diákjev. Ebből földszinti volt 4072 db, karzati pedig 2913 db. Begyűlt összesen ezen jegyekért 1927 ft 90 kr., a mi estenként szolgálatot be s színházi pénztárhoz.

*** A jogakadémiai tanszökekre** való pénzösszejtűzésére kétféle módot hallottunk emlegetni. Az egyik az egész protestáns felekezetnek, a másik a gazdagabb protestáns uraknak adakozásra felszólítása. Ez utóbbi esetben minden egyes adakozó 100 frot, vagy többet írns alá. Ez aláírásokat, mint jogász-szavak köröböl hallottuk, a helybeli jogászsegítség egylet, mint testület nyitá meg, a mi mindenesre nagyon szép és felette buzditó tette lenne. Az egylet ugy is eléggé gazdag, s elvárjuk, hogy eszméje tette érlelődjék.

*** A rom. kath. atyafiak** tegnap reggel ismét jubileumi búcsura indultak ki a temetőbe; a közönség dologban, eltekintve attól, hogy az ily meneteket még az ultramontán szellemű s tisztán kath. bajor kormány is tiltta, csupán azon megegyezésre kívánunk szorítkozni, miszerint a már eddig is nagy hőségű, s ezu-

Videki hírek. A hédervári (Györm.) uradalom Albert majorjába a villám becsapott, — a major rögtön lángra gyulván, 1900 birka beleégett. **A hercegszék** nagyszombati érsek helyettesé Boltzár Józsefet nevezte ki. **Szeberényi Lajos** ág. hitv. ev. lelkész, a Kis-földtársaság tagja f. hó 4-ikén meghalt. **Szabadkán** Mukics Aurel 48-iki hírneves szabadsághős s egész várost által tisztelt férfit föbe lötte magát. Tettenék oka nem tudatik. **Dus László** nagyváradi lakos — hir szerint — "Szabadság" címen függetlenségi lapot szándékozik megindítani. **Esék mellé** egy vadász óriás saskeselyűt lött, meg pedig oly zerecsével, hogy a madár él. Valamely állatkertnek akarja eladni a madarat. A sas szárnyességére 15 láb. **Szalocza város** Kuba Jánost választá meg polgármesternek. **Biharmegyében** f. hó 8-án rendkívüli, 18-án rendes megyei közgyűlés tartatik. **Agressy Akos** színtársulatával legközelebb Nagy-Károlyba érkezik.

Az angol éjszaksarki expedíció két hajójának, az "Alert"-nek (fürgő) és "Discovery"-nek (fölfedezés) elindulását a Portsmouth kikötőből már emlékeztünk. Most a hajókról s az elindulásról újabb részleteket olvassunk. Mindkét hajó valódi remekmű, könnyű és oly szilárd, minőt csak angol hajógyár állíthat össze. Inkább a viszontagság eltűrésére mint gyorsaságra van alkotva. Berendezése, felszerelése, s a hosszú ismeretlen uthoz való készlete felülhalad minden eddigi expedícióknál alkalm-

tosságot. A kikötő körül levő házak, a kikötő hajói mind ünnepélyesen voltak díszítve. Mielőtt a két hajóra utra indult, az admiráliság lordjai hosszasan megvizsgálták mindent. A királyi szerezkevezető sűrűnyöt küldött, a közönség pedig egész nap hullámozott a kikötő körül. Pontban d. u. 4 órakor a vasmackák felszedettek, a közönség viharos "burah"-kban tört ki, s "Albert" és "Discovery" megindultak. — Az expedíció számára a királyi egy csomagot is küldött, melyet azonban csak a sik teheren lehet fölnyitni. Az expedíciót Nares kapitány vezényli, — s első kikötőjük Dánia jegészkabir része. Biskó lesz, hol élelemmel, szénnel és eszkimó-kutyákkal látják el magukat a hosszú utra.

*** Hatvan utcán** lakó Sáska János molnár a mult szombaton magát felakasztá; női és gyermekeket hagyott maga után.

*** Szombati szünnapunk** em litett, — és kedden éjelt elkövetett serteslopással egyidejűleg a város alatti 124. számú órházban lakó örök is szintén 3 ily jóságát, alkalmasint az ezt megelőzőt lopás elkövetői elhajtottak, de csudatolans módon harmad és negyed napra már ezek is, egyet kivéve, vagy a tolvajok, vagy orgazdiák által elcsappattak, s egy haza is tért, — egy pedig a város istállójához mint bitang hajtott be.

Egy hazánkfa Amerikában. Sebes, lovassági parancsnok az argentinai köztársaság hadseregében, a "J.-r." hire szerint e napokban haza jött meglátogatni nógrádmegyei rokonait. — Az utolsó felkelés alkalmával megsebesült s egészsége helyreállítása végett hosszabb időre szabadságot kapott. Braziliából 37 napig jött tengeren; — e hosszú ut annyira megrongáta egészségét, — hogy rövid időre pihenőt tartott Pegliven, Genua mellett; — utját azonban remélhetőleg már igen rövid idő múlva fogja folytatni.

LEGUJABB.

Derecsken — mint lapunkat írják — Hegyesi Márton függetlenségi párti követjelöltet tegnap kiváló lelkesedéssel fogadták, kocsikkal s bandériummal mentek elébe. Programbeszédé, melyet mai számunkban kezdünk közölni, nagy hatást keltett. Holnap részletesebben.

Sátorajai-Ujhelyen a függetlenségi párt Szemere Miklós jeles költőnek léptette fel követjelöltit.

Bécsi tőzsde június 7. (Távirati tuosítás.) Ezüst 102, cs. arany 5.26 1/2; Napoleonary 8.90

Felelős szerkesztő: SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér. Nyilatkozat.

A "Debrecezen" közelebbi számainak hirdetésű rovatában öv. Wilcecs Wilhelmia asszony (Budapestről) kávémérési helyiségét ajánlván, — hirdetésnyébe nevetem is behozva, még pedig olyformán, mintha azt akarná sejtetni, hogy én mar nem is létezem a világban.

Pedig csak régi helyiségem maradt ott, s új kávémérésem. — a mint ezt már voltam szerencsés a t. közönségtől tudatni, — sokkal széresebb és kényelmesebb helyre, (csapó-utca, Kápolnásy házba) tettem át, hogy így a művelt közönség igényeinek annál inkább megfelelhessenek, s a tapasztalt partfogás pontos és jó kiszolgálás által háláihassam meg.

Tisztelettel, Debreczen, 1875. jun. hó.

Kovács Szusika, Kávéméréstulajdonos.

201 2-2

H I R D E T É S E K.

Legjobb minőségű VIZÁLÓ CZÉMENT
Benczur eperjesi cémentgyárából
Mogyoróskán (Hámasfalvi posta)

Kapható: Debreczenben Geréby Fülöp úrnál, Szertina Lajos úrnál, Nyregyházán Soltész Gyula úrnál, Ké-Várdán Grosz Bernát úrnál, Szatmárt Göbl Jakab úrnál

172 5-20

FIÓK-RAKTÁRT
nyitottunk, melyben folyton a legdiverzosabb toszabb

KOCSIKBÓL
nagy választék lön. A forrástár azonban eszenül is gyárunkban, a salétrom utca 4-ik szám alatt marad.

Mely tisztelettel Kéltér testvérek, ca. h. utó. Kocsigyar-Divadipstán.

Használó nevekkel való tévedések elkerülése miatt, levelekre és sügögyökre "Kéltér testvérek, udvari kocsigyar" czim kitétele kérésik.

200 3-3

Egy czukrászda
Debreczenben a Dégenfeldház alatt, a városfalhoz állellenben dus felszereléssel együtt jutányos áron

eladó,
vagy szintén kedvező feltételek mellett

Kiadó.
Értekezhetni íranta az üzlet helyiségében a tulajdonossal.

202 2-6

Hirdetés.
Van szarancsóm a n. ér. közönséggel tudatni, hogy én a külvárosi téren levő épületek elbontását eszközölöm, és azon épületek felszerelvényei nélkül lakhatók, ugymint: tetőfák, deszkák, vasajtók, ivogás ajtóik, ablakok, vas és dróttörőit, terméskövek, tegla, léczek, fűszerek és kálmár-felszerelvények, mindezek jutányos áron kaphatók

Lőwenteld Adolf
szabáránál.
Hatvanutca Bignió házban.

199 2-6